

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/63/2016
Identifikačné číslo spisu:	8111233061
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8111233061.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: GMI, s.r.o., so sídlom Kukorelliho 60, 066 01 Humenné, IČO: 36 463 833, právne zastúpený JUDr. Petrom Barňákom, advokátom, so sídlom Kukorelliho 58, 066 01 Humenné, proti žalovanému: ArcelorMittal Tubular Products Karviná, a.s., so sídlom Rudé armády 471, 733 23 Karviná - Hranice, Česká republika, IČ: 476 72 781, právne zastúpeného Kamila Turčanová, advokátka s.r.o., so sídlom Haškova 99, 974 11 Banská Bystrica - Sásová, IČO: 47 256 443, o zaplatenie 60.000,- USD a 270.000,- eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 18CbZm/3/2011, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. marca 2016, č. k. 1CoZm/18/2014-280, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom z 08. 07. 2014, č. k. 18CbZm/3/2001-142 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 60.000,- USD a 270.000,- eur, všetko do 3 dní od jeho právoplatnosti, s tým, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Okresný súd sa v odôvodnení v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou premĺčania uplatnených nárokov zo strany žalovaného, pričom dospel k záveru, že táto nie je dôvodná. Vychádzal pritom z ust. § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premĺčacia doba štyri roky. Rozhodujúcim kritériom na riešenie otázky, ktorý právny predpis treba použiť pri posudzovaní premĺčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, je podstata spoločenského vzťahu, v ktorom účastník vystupoval. V danom prípade vychádzajúc z ust. § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa Občianskym zákonníkom riadia vzťahy, ktoré neupravuje Obchodný zákonník, v nadväznosti na ust. § 387 ods. 2 Obchodného zákonníka, konštatoval, že nie je výslovne uvedené, že týmto ustanovením sa riadia vzťahy vzniknuté len zo zmlúv upravených Obchodným zákonníkom, ale zo záväzkov, teda aj z bezdôvodného obohatenia. Obidve Zmluvy o postúpení pohľadávok boli uzavreté medzi dvoma podnikateľskými subjektmi pri ich podnikateľskej činnosti, reálne išlo o obchodný vzťah, teda na ich právny vzťah sa vzťahujú ustanovenia Obchodného

zákonníka, a to iba za podporného použitia ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie sumy 60.000,- USD z titulu bezdôvodného obohatenia, a to vzájomným návrhom podaným na súde dňa 03. 04. 2008. Ako vyplýva z predložených listinných dôkazov, k plneniu žalobcu žalovanému došlo v dvoch splátkach, a to 31. 08. 2006 a 28. 12. 2006. Teda nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol uplatnený v zákonnej štvorročnej lehote, teda včas, a preto nemohlo dôjsť k jeho premlčaniu. Obdobne k rozšíreniu uplatneného nároku žalobcu na náhradu škody voči žalovanému došlo 04. 09. 2013, pričom k samotnej škode na strane žalobcu došlo 29. 12. 2009 (vyplatením ušlého zisku a zmluvnej pokuty spoločnosti WTCC). Preto aj tento nárok bol žalobcom uplatnený v zákonom stanovenej štvorročnej premlčacej lehote, a teda ani právo na uplatnenie tejto časti nároku nie je premlčané.

3. Na základe vykonaného dokazovania (po vyriešení otázky námietky premlčania obidvoch nárokov zo strany žalovaného), aplikáciou ust. § 451 a násl. Občianskeho zákonníka, § 373 a násl., § 379 a § 380 Obchodného zákonníka uzavrel, že obidva nároky žalobcu sú dôvodné. Mal za preukázané, že na postupníka, t. j. na spoločnosť WTCC pohľadávka s dohodnutým obsahom nebola postúpená, pretože táto pohľadávka z Kúpnej zmluvy č. 02/04 objektívne neexistovala. Preto žalobca 21. 12. 2006 odstúpil od ZoPP č. 2. O neexistencii postúpenej pohľadávky sa postupca, t. j. žalobca, dozvedel až po postúpení pohľadávky na túto spoločnosť. Z vyššie uvedeného dôvodu sa táto spoločnosť ako postupník nestala veriteľom pohľadávky a po odstúpení od zmluvy z 21. 12. 2006 zároveň vyzvala žalobcu na úhradu dohodnutej zmluvnej pokuty vo výške istiny 214.029,66 USD + príslušenstvo a ušlého zisku vo výške istiny 132.329,- USD + príslušenstvo. Na základe tejto výzvy nedošlo zo strany žalobcu k úhrade požadovaného nároku. Zároveň však zmluvné strany pristúpili 07. 09. 2009 po predchádzajúcich rokovaníach k uzavretiu dohody o urovnaní, v dôsledku čoho žalobca dohodnuté plnenie tejto spoločnosti realizoval. V súvislosti s porušením povinností a protiprávneho konania žalovaného, žalobca musel vynaložiť tieto náklady. Za škodu sa totiž v zmysle ust. § 380 Obchodného zákonníka považuje tiež ujma, ktorá poškodenej strane vznikla tým, že musela vynaložiť náklady v dôsledku porušenia povinností druhej strany. Žalovaný teda zodpovedá za porušenie svojho záväzku voči druhej zmluvnej strane, t. j. žalobcovi aj v tom smere, že porušenie zmluvnej povinnosti a protiprávny úkon mal dopad do právnej, ako aj finančnej sféry žalobcu pri následnom nakladaní s pôvodne postúpenou pohľadávkou, o ktorej neexistencii nemal vedomosť. Žalobca ako postupník až neskôr zistil, že takáto postúpená pohľadávka objektívne právne neexistuje a ani nikdy neexistovala, pričom o tejto skutočnosti žalovaný - postupca (zo ZoPP č. 1) musel vedieť už v čase postúpenia tejto neexistujúcej pohľadávky. Po vyhodnotení dokazovania preto súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť, keď žalobcovi postúpil neexistujúcu pohľadávkou, čím sa dopustil protiprávneho konania v príčinnej súvislosti, s čím žalobcovi vznikla škoda tým, že musel vynaložiť náklady na zaplatenie zmluvných záväzkov svojmu ďalšiemu zmluvnému partnerovi v sume 270.000,- eur.

4. Ďalej okresný súd uzavrel, že zaplatením sumy 60.000,- USD z titulu sumy vyplatenej na základe neplatnej ZoPP č. 1 žalobcom žalovanému nadobudol žalovaný v zmysle ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu. Preto je povinný v súlade s § 451 Občianskeho zákonníka obohatenie vydať žalobcovi.

5. Návrhy na doplnenie dokazovania v celom rozsahu ako nedôvodné zamietol, a to s poukazom na zásadu hospodárnosti konania, ku ktorej nepochybne nepatrí povinnosť súdu vykonať všetky navrhnuté dôkazy, ale len tie, ktoré vedú k meritórному rozhodnutiu súdu, ako aj v súvislosti so záverom, ku ktorému už na základe dovtedy vykonaných dôkazov dospel.

6. Nakoniec konštatoval, že právny názor vyslovený v označenom rozsudku NS ČR sp. zn. 25Cdo/182/200 sa na predmetný vzťah účastníkov nevzťahuje, pretože nejde o právnu a skutkovú situáciu popísanú v citovanom judikáte. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

7. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 10. 03. 2016, č. k. 1CoZm/18/2014-280 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 08. 07. 2014. č. k. 18CbZm/3/2011-142.

8. Čo sa týka námietky žalovaného o premlčaní oboch uplatnených nárokov tak, ako okresný súd, aj odvolací súd bol toho názoru, že pri uplatnení týchto nárokov platí štvorročná premlčacia doba v zmysle § 397 Obchodného zákonníka. V súvislosti s včasnosťou uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj na náhradu škody odvolací súd odkázal na počítanie času tak, ako pri oboch nárokoch konštatoval okresný súd, ak tieto považoval za nepodliehajúce premlčaniu v stanovenej štvorročnej premlčacej dobe.

9. K otázke existencie pohľadávky na základe ZoPP č. 1 (z 26.5.2005) a v tejto súvislosti aj s nárokom žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 60.000,- USD odvolací súd uviedol, že podľa ZoPP č. 1 (26. 05. 2005 - č. l. 165), jej predmetom je postúpenie pohľadávky voči dlžníkovi SSIM, ktorá pozostáva z čiastky 774.413,25 USD ako plnenie zo zaniknutej kúpnej zmluvy - kontrakt č. 02/2004, uzavretý 10. 08. 2004 medzi JÄKL Karviná, a.s., ako kupujúcim a SSIM ako predávajúcim. Okresným súdom bolo nesporne preukázané, že predávajúci tovar dodal bez kópie dovoznej licencie, a preto bolo možné dodaný tovar uložiť len ako dočasne uskladnený. Musel byť uchovaný v nezmenenom stave tak, aby sa nezmenil jeho vzhľad a technická charakteristika, z čoho vyplýva, že bol pre spoločnosť žalovaného nepoužiteľným, čím sa potvrdzuje, že nedodanie vývozných licencií na tovar, ktorý bol predmetom kontraktu, bolo závažným porušením zmluvy. JÄKL Karviná, a.s. (pôvodné obchodné meno žalovaného) preto v súlade s § 345 Obchodného zákonníka od zmluvy odstúpil 10. 11. 2004. Podľa § 351 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán. Strana, ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana, toto plnenie musí vrátiť. JÄKL Karviná, a.s., vrátil plnenie SSIM, čo dokladuje prehľadom o pohybe predmetného tovaru do ČR a späť na Slovensko. SSIM uznal písomný záväzok vo výške 774.413,25 USD a písomne sa zaviazal na jednaní konanom 11. 10. 2004 v Liptovskom Mikuláši poskytnuté peňažné plnenie na zrušený kontrakt č. 02/2004 z 10. 08. 2004 vrátiť na účel JÄKL Karviná, a.s., do 28. 11. 2004. Dlžník mu však túto čiastku nevrátil, a preto uvedená spoločnosť ako postupca postúpila žalobcovi ako postupníkovi túto pohľadávku v uvedenej výške vrátane príslušenstva a všetkých práv s ňou spojených.

10. Odvolací súd tiež dodal, že v ZoPP č. 1 žalovaný - postupca špecifikuje postupovanú pohľadávku ako pohľadávku vzniknutú zo zaniknutej kúpnej zmluvy - kontraktu č. 02/2004 z 10. 08. 2004, uzavretej medzi žalovaným a SSIM. K plneniu takejto zmluvy - kontraktu však nikdy nedošlo, a teda nedošlo ani k zániku tejto zmluvy - kontraktu, a teda ani nikdy nemohla vzniknúť postupovaná pohľadávka na základe ZoPP č. 1, z čoho dôvodu je táto neplatná. Keďže nedošlo k plneniu zo zmluvy - kontraktu č. 02/2004, nemohlo dôjsť ani k jej odstúpeniu. Odvolací súd bol toho názoru, že aj keď v ZoPP č. 1 (č. l. 165) sa uvádza zaniknutá kúpna zmluva - kontrakt č. 02/2004, prílohy a doklady, ktoré sú v nej popisované, odkazujú a popisujú realizáciu inej kúpnej zmluvy - kontraktu s označením SS/JÄKL/04/01. Z obchodnej faktúry z 30. 08. 2004 je jednoznačne zrejmé, že je označená číslom tohto kontraktu a že sa týka dokumentárneho akreditívu č. 458833 a č. 458834. Potvrdzuje dodanie a fakturovanie za iný hutnícky materiál o úplne odlišnom množstve, a to 1 350 t, dodané do inej obchodnej parity CPt KOŠICE podľa INCOTERMS 2000. Išlo teda o platbu za plnenie z označeného kontraktu a nie o plnenie z kontraktu 02/04. Tomu nasvedčuje aj to, že SSIM (dlžník) písomne neuznal záväzok vo výške 774.413,25 USD na jednaní 11. 11. 2004 v Liptovskom Mikuláši, iba prevzal zápis z jednania medzi ním a JÄKL Karviná, a.s. Jednanie sa však uskutočnilo o vysporiadanie práv zo zaniknutej kúpnej zmluvy medzi týmito účastníkmi č. SS/JÄKL/04/01 z 10. 08. 2004, od ktorej kupujúci jednostranne odstúpil. V ZoPP č. 1 sa hovorí o uznaní písomného záväzku vo výške 774.413,25 USD spoločnosťou SSIM zo zrušeného kontraktu 02/2004, toto sa však nezakladá na pravde. Týmto zavádzajúcim tvrdením v tejto zmluve žalovaný uviedol žalobcu do omylu. Takéto vymedzenie postúpenej pohľadávky v ZoPP č. 1 je tak neurčité a nezrozumiteľné, že jej obsah je zameniteľný s inou pohľadávkou postupcu voči dlžníkovi - spoločnosti SSIM. Ak pohľadávka nie je riadne vyšpecifikovaná, pričom ide o neurčité vymedzenie predmetu postúpenia, v konečnom dôsledku to spôsobuje neurčitost právneho úkonu, teda jeho absolútnu neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazuje na súdny spor vedený na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10Cbm/12/2004 v súvislosti s pohľadávkou, ktorá mala vzniknúť z kúpnej zmluvy - kontraktu 02/2004 z 10. 08. 2004, Krajský súd v Košiciach 21. 06. 2006 pod č. k. 10Cbm/12/2004-230 síce vydal

rozsudok, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 774.413,25 USD s príslušenstvom, avšak tento rozsudok bol však uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. 02. 2007 pod č. k. 3Obo/223/06-274 zrušený a konanie bolo zastavené. K zrušeniu rozsudku došlo po zastavení súdneho konania a pripustení späťvzatia žaloby zo strany vtedajšieho žalobcu po tom, čo sa oboznámil s odvolaním spoločnosti SSIM, a.s., a listinnými dôkazmi. Obidve označené rozhodnutia sa nachádzajú na č. 1. 195 - 198 tohto spisu a pre tento vedený spor, podľa názoru odvolacieho súdu, sú preto bezpredmetné. Teda ak žalobca ako postupník zistil, že postúpená pohľadávka vyšpecifikovaná v ZoPP č. 1 objektívne právne neexistuje a ani nikdy neexistovala, a o tejto skutočnosti žalovaný ako postupca vedel už v čase postúpenia tejto fiktívnej pohľadávky, tým spôsobil absolútnu neplatnosť tejto ZoPP. Ak žalobca ako postupník z takejto zmluvy uhradil žalovanému ako postupcovi 60.000,- USD, čo bolo nesporne preukázané, nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v tejto výške proti žalovanému v zmysle § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka je plne dôvodný. V súvislosti s dôvodnosťou priznania tohto nároku žalobcovi potom nemožno uznať odvolacie námietky žalovaného ohľadom existentnej, platnej a dokonca výslovne písomne uznanej žalobcom ako dlžníkom pohľadávky na základe ZoPP č. 1, zároveň ako pohľadávky odplatnej. Ak aj žalobca mal uznať nárok ako postupník zo ZoPP č. 1, uznal neexistujúci dlh.

12. Ohľadom dôvodnosti priznania nároku žalobcu na náhradu škody vo výške 270.000,- eur v zmysle § 380 Obchodného zákonníka odvolací súd uviedol, že z uvedeného ustanovenia vyplýva, že ak poškodená strana musela vynaložiť náklady na odstránenie (alebo zmiernenie) následkov porušenia povinnosti druhej strany, má nárok aj na náhradu týchto nákladov (napr. aj na náhradu nákladov spojených s odstúpením od zmluvy). Ak by tomu tak nebolo, uvedené ustanovenie by nemalo právne opodstatnenie. V tejto súvislosti bol odvolací súd toho názoru, že má význam a právne následky práve na dôvodnosť tohto nároku žalobcu.

13. Na č. 1. 49 spisu sa nachádza ZoPP č. 2 (zo 16. 06. 2006), uzavretá medzi žalobcom ako postupcom a spoločnosťou WTCC ako postupníkom. V bode II tejto zmluvy postupca (žalobca) prehlasuje, že je vlastníkom špecifikovanej pohľadávky, ktorú nadobudol ako postupník od pôvodného veriteľa ako postupcu: spoločnosti JÄKL Karviná, a.s., a to ZoPP č. 1. Na základe tejto zmluvy postupca postupuje postupníkovi pohľadávku voči dlžníkovi SSIM, a to pohľadávku vo výške 774.413,25 USD ako plnenie zo zaniknutej kúpnej zmluvy - kontraktu č. 02/2004, uzavretého 10.8.2004 medzi JÄKL Karviná, a.s., ako kupujúcim a SSIM ako predávajúcim. Od tejto zmluvy postupník (WTCC) odstúpil jednostranne listom z 21. 12. 2006 (č. 1. 59), dôvodiac, že postúpená pohľadávka, ktorá prvotne vznikla zo zaniknutej Kúpnej zmluvy - kontraktu č. 02/2004 z 10. 08. 2004, uzavretej medzi spoločnosťami JÄKL Karviná, a.s., a SSIM nemohla vzniknúť, pretože k plneniu takejto zmluvy - kontraktu nikdy nedošlo a z tohto dôvodu nemohlo dôjsť ani k zániku tohto kontraktu, teda ani nikdy nemohla vzniknúť postúpená pohľadávka. Zo ZoPP č. 2 (č. 1. 49), konkrétne z čl. V bod 5.2 vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že postupník má právo od tejto zmluvy odstúpiť v prípade, ak by sa nestal namiesto postupcu veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom (špecifikovanej v čl. II tejto zmluvy). V Dodatku č. 3 z 10. 08. 2006 (č. 1. 57) sa ten istý postupca a ten istý postupník v čl. III dohodli, že postupník má právo od ZoPP č. 2 odstúpiť v prípade, ak by sa nestal namiesto postupcu veriteľom pohľadávky s dohodnutým obsahom (špecifikovanej v čl. II tejto zmluvy). Zároveň sa dohodli, že v prípade odstúpenia od nej spoločnosť WTCC namiesto zmluvnej pokuty vo výške istiny 214.029,66 USD + príslušenstvo, splatnej 21. 12. 2006, a ušlého zisku vo výške 132.329,- USD + príslušenstvo, splatného 21. 12. 2006, má nový nárok, a to voči spoločnosti žalobcu, vo výške 270.000,- eur. Zároveň sa zmluvné strany dohodli, že túto sumu žalobca uhradí na bankový účet spoločnosti do 30. 09. 2009. O úhrade tejto sumy žalobcom na účet spoločnosti WTCC 29. 12. 2009 tak okresný súd, ako aj odvolací súd pochybnosti nemal.

14. Odvolací súd mal za to, že ak žalovaný ako postupca porušil svoj záväzok, pretože žalobcovi postúpil neexistujúcu pohľadávku v zmysle ZoPP č. 1, a následne žalobca ako postupca v podstate

neexistujúcu pohľadávku postúpil na spoločnosť WTCC ako postupníkovi ZoPP č. 2, v dôsledku čoho postupník od poslednej ZoPP účinne odstúpil, vznikla na strane žalobcu ujma vo výške 270.000,- eur z titulu toho, že túto sumu musel uhradiť spoločnosti WTCC z titulu odstúpenia od zmluvy, ako aj z titulu dohody o urovnaní. Teda ide o prípad, ktorý predpokladá a má na mysli ust. § 380 Obchodného zákonníka, pretože pod vynaložením nákladov možno rozumieť náklady spojené aj pri odstúpení od zmluvy. Inými slovami, žalovaný v súvislosti s týmto nárokom porušil svoju zmluvnú povinnosť, keď žalobcovi postúpil neexistujúcu pohľadávku, čím sa dopustil protiprávneho konania v príčinnej súvislosti so vznikom škody na strane žalobcu, a to tým, že tento musel vynaložiť náklady na zaplatenie zmluvných záväzkov svojmu ďalšiemu zmluvnému partnerovi v celkovej výške 270.000,- eur. Preto odvolací súd neuznal v tejto súvislosti odvolací dôvod žalovaného, ak namieta, že v danom prípade na strane žalobcu neboli splnené tri základné predpoklady na náhradu škody, a to porušenie povinnosti, vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. To isté sa týka aj jeho odvolacej námietky, ak tvrdí, že žalobca nemusel svojmu partnerovi z odstúpenej ZoPP č. 2 uhradiť sumu vo výške 270.000,- eur, a že ak ju uhradil, môže si túto škodu vymáhať od spoločnosti WTCC z titulu bezdôvodného obohatenia. Taktiež vzhľadom na všetky okolnosti prípadu odvolací súd nevzhliadol dôvod použiť moderačné právo v zmysle § 301 Obchodného zákonníka.

15. Odvolací súd taktiež dospel k záveru, že nie je opodstatnená ani námietka žalovaného ako odvolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku okresným súdom, pretože tento vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 157 ods. 2 O. s. p. V tejto súvislosti pripomenul, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie vo veci samej. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Preto možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplyva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Skutkové a právne závery prvostupňového súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 4 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; a preto odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

16. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. 03. 2016, č. k. 1CoZm/18/2014-280 podal dovolanie žalovaný, pretože rozsudok odvolacieho súdu, ako aj okresného súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Žalovaný má za to, že ide o vec zásadného právneho významu, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., a to v časti nároku na zmluvnú pokutu priznaného rozsudkom odvolacieho a okresného súdu dojednanú pre prípad výkonu práva (odstúpenie od zmluvy) a nie pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti, čo je v rozpore s účelom inštitútu zmluvnej pokuty a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/141/2000. Žalovaný tiež uviedol, že ide o vec zásadného právneho významu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., a to v časti neexistencie postupovanej pohľadávky a neplatnosti zmluvy o postúpení, určenia výšky škody (a bez uplatnenia moderačného práva súdu podľa § 308 Obchod. zákonníka) a aplikácie českého práva na ZoPP č.1, kde sa sudy nevysporiadali so skutočnosťou, že pre postúpenie pohľadávky 1 bolo rozhodné české právo. Žalovaný nesúhlasí s názorom súdu, že suma 60.000,- USD mala byť vyplatená žalovanému na základe neplatného právneho úkonu - neplatnej ZoPP z 26. 05. 2005 a takto prijaté plnenie má podľa názoru súdu povahu plnenia prijatého bez právneho dôvodu (§ 541 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktoré je žalovaný v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka povinný vydať žalobcovi. Žalovaný poukázal na ZoPP č. 1, Uznanie dlhu z 27. 06. 2005, ako aj na § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Odstúpenie od kúpnej zmluvy z 10. 11. 2004, Záznam z rokovania z 11. 11. 2004, Protokol o predaní a prevzatí dokladu z 28. 04. 2004 a poukázal aj na konanie vedenom na Krajskom súde v Košiciach sp. zn. 10CbZm/12/2004. Dodal, že aj keď zúčastnené strany v jednotlivých dokladoch pre označenie kontraktu z 10. 08. 2004, zaniknutého odstúpením od zmluvy z 10. 11. 2004, z ktorého vznikla postupovaná pohľadávka, používali označenie 02/2004, ako aj označenie SS/JAKL/01, samotnú pohľadávku čo do jej dôvodu a výšky vždy špecifikovali odkazom na jedny a tie isté skutkové

okolnosti a tie isté peňažné plnenia. Odlišné označenie kontraktu v jednotlivých dokumentoch môže byť výsledkom iného označovania na strane žalobcu a žalovaného alebo výsledkom chyby v písaní. Je však zrejmé, že samotné označenie nemôže byť v súhrne spomínaných listinných dôkazov považované za rozhodujúce a jediné kritérium pre vymedzenie postupovanej pohľadávky a už vôbec nie pre záver o jej neexistencii. Predmetná pohľadávka, ktorá bola predmetom postúpenia podľa ZoPP č. 1 bola pohľadávkou existentnou, platnou a výslovne písomne uznanou dlžníkom (žalobcom). Žalobca v konaní pred okresným súdom nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktorými by vyvrátil právnu domnienku existencie pohľadávky v dobe uznania záväzku zakotvenú v ust. § 558 Občianskeho zákonníka, ako aj v § 323 Obchodného zákonníka. Tvrdenia o neexistencii pohľadávky s poukazom na odlišné označenie kontraktu, z ktorého má pochádzať, je nutné považovať za účelové, nesprávne a bezpredmetné. Tiež dodal, že táto otázka sa má riadiť českým právom, čo mali sudy zistiť z úradnej povinnosti. Žalovaný poukázal aj na § 527 ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka, uznesenia NS ČR z 21. 08. 2008, sp. zn. 32Cdo/2801/2008 a z 09. 12. 2004, sp. zn. 23Odo/453/2004 a uviedol, že pokiaľ okresný súd posúdil žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie 60.000,- USD ako bezdôvodné obohatenie, ktoré malo na strane žalovaného vzniknúť v dôsledku plnenia žalobcu poskytnutého na základe neplatného právneho úkonu, t. j. bez právneho dôvodu, pričom neplatnosť ZoPP č. 1 okresný súd odvodzoval práve od skutočnosti, že odplatne postupovaná pohľadávka neexistovala, je takéto právne posúdenie absolútne nesprávne. Sudy sa tiež nijako nevysporiadali s tým, že pre postúpenie pohľadávky č. 1 bolo na základe dohody rozhodné české právo. Sudy sa napriek námietkam žalovaného nevysporiadali ani s uznaním záväzku žalobcom, premlčaním a ďalšími námietkami žalovaného. Žalovaný nesúhlasí tiež s tvrdením súdu, ktorý žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie 270.000,- eur vyhodnotil ako škodu, ktorá mala žalovanému vzniknúť v dôsledku porušenia povinnosti žalovaného. Podľa názoru súdu táto škoda v zmysle § 380 Obchodného zákonníka zodpovedá nákladom v podobe zmluvnej pokuty, ktorú žalobca musel zaplatiť v dôsledku toho, že žalovaný mal na neho postúpiť neexistujúcu pohľadávku. Žalovaný je toho názoru, že na základe vykonaného dokazovania nemožno dospieť k záveru, že by bolo splnená čo i len jedna z podmienok potrebná pre vznik nároku na náhradu škody. V dovolaní uviedol, že v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti spôsobom tvrdným žalobcom. Z vymedzenia žalobcom uplatňovaného nároku je zrejmé, že k zaplateniu sumy 270.000,- eur došlo na základe dohody o zmluvnej pokute obsiahnutej v ZoPP č. 1 a následne dojednaní obsiahnutých v Dohode. Takto poskytnuté plnenie nemožno v žiadnom prípade považovať za škodu na strane žalobcu. Posúdenie žalobcom uplatňovaného nároku na zaplatenie sumy 270.000,- eur ako nároku na náhradu škody podľa § 380 Obchodného zákonníka výslovne odporuje limitácii náhrady škody ustanovenej v § 379 Obchodného zákonníka. Navyše, výklad súdov tiež nerespektuje a neguje moderačné právo súdu zakotvené v § 301 Obchodného zákonníka. Žalovaný tiež zdôraznil, že v dôsledku žalobcom uvádzaných skutočností mu nikdy nemohla platne vzniknúť povinnosť na zaplatenie zmluvnej pokuty v dôsledku toho, že spoločnosť WTCC odstúpila od ZoPP č. 2. Neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a zaplatením sumy 270.000,- eur zo strany žalobcu. Žalovaný v dovolaní tiež poukázal na odlišné stanovisko člena senátu odvolacieho súdu. Záverom žalovaný navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10. 03. 2016, č. k. 1CoZm/18/2014-280, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 08. 07. 2014 sp. zn. 18CbZm/3/2011, zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie odvolaciemu súdu, alebo ak má za to, že sám môže rozhodnúť vo veci, aby žalobu proti žalovanému v celom rozsahu zamietol. Žalovaný tiež navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu.

17. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že žalovaný napáda rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1CoZm/18/2014-280, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. 05. 2016, pričom prípustnosť, dovolacie dôvody a lehotu na podanie dovolania odvodzuje od ust. § 419 až § 457 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ktorý nadobudol účinnosť 01. 07. 2016. Dovolaním napadnutý rozsudok súdu bol vydaný 10. 03. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Pre rozhodnutie, ktoré žalovaný napáda dovolaním, čo sa týka prípustnosti, dôvodov a lehôt na podanie dovolania platili ustanovenia O. s. p. o dovolaní uvedené v § 263 až § 243d. Žalobca tiež poukázal na znenie ust. § 240 ods. 1 a 2 O. s. p. a uviedol, že napádaný rozsudok nadobudol právoplatnosť 13. 05. 2016. Podľa v tom čase jednomesačnej lehoty (od právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu), bolo možné napadnúť rozsudok dovolaním najneskôr dňom

13. 06. 2016. Týmto dňom uplynula žalovanému lehota na podanie dovolania podľa O. s. p. Žalovaný v tejto lehote dovolanie nepodal a z týchto dôvodov sa má za to, že dovolacie konanie sa nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti C. s. p. (§ 470 C. s. p.). žalovaný sa v dovolaní podanom na súde 07. 07. 2016 odvoláva na lehotu na podanie dovolania podľa § 427 ods. 1 C. s. p. Toto ustanovenie o dvojmesačnej lehote na podanie dovolania by bolo možné použiť iba vtedy, ak by dňom účinnosti C. s. p., t. j. 01. 07. 2016 neuplynula lehota na možné podanie dovolania podľa § 240 O. s. p. V danom prípade lehota na podanie dovolania podľa O. s. p. uplynula 13. 06. 2016, a preto nie je možné aplikovať ustanovenia C. s. p., čo sa týka lehôt na podanie dovolania s poukazom na ust. § 470 C. s. p. Z uvedených dôvodov navrhol žalobca, aby dovolací súd odmietol dovolanie, pretože bolo podané oneskorene (§ 447 písm. a/ C. s. p.).

18. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na čl. 3 ods. 1 a 2, § 427 ods. 1 C. s. p., čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky. Uviedol, že aplikáciou § 470 ods. 3 C. s. p. tak, ako ju vo vyjadrení aplikuje žalobca, by došlo k porušeniu prístupu k súdu vo fáze tvorby práva zo strany zákonodarcu. Žalovaný žiada súd, aby jeho právo na prístup k súdu priznané zákonodarcom v § 421 a § 427 C. s. p. neporušil nesprávnou aplikáciou § 473 ods. 3 C. s. p. ako žiada žalobca a ktorá je v rozpore s ust. § 473 ods. 3 a čl. 3 C. s. p. a nezodpovedá ústavnokonformnému výkladu C. s. p. a je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a dovolanie podané žalovaným zo dňa 06. 07. 2016 posúdil ako včas, t. j. v lehote § 427 ods. 1 C. s. p. Práva, ktoré žalovanému vznikli podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dňa 01. 07. 2016 boli originálne práva, ktoré sa neodvodzovali od ustanovení O. s. p., a preto sa na ne prechodné ustanovenia C. s. p. vyjadrené v § 470 a § 471 C. s. p. nevzťahujú a dovolanie podané žalovaným zo 06. 07. 2016 bolo podané včas, t. j. v lehote § 427 ods. 1 C. s. p.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, podľa ust. § 35 zákona 160/2015 Z. z. (ďalej len „C. s. p.“) v súlade s ust. § 470 ods. 2 a 3 C. s. p., skôr ako pristúpil k prejednaniu dovolania žalovaného, skúmal, či dovolanie žalovaného bolo podané v zákonom stanovenej lehote. Občiansky súdny poriadok bol účinný do 30. 06. 2016, účinnosť C. s. p. nastala 01. 07. 2016.

20. Podľa ust. § 470 ods. 3 C. s. p. na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona, ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase.

21. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 1CoZm/18/2014-280 bol vydaný dňa 10. 03. 2016. Právoplatným sa stal 13. 05. 2016, keďže žalobcovi bol doručený cestou jeho právneho zástupcu dňa 09. 05. 2016 a žalovanému cestou jeho právneho zástupcu dňa 13. 05. 2016.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto pri skúmaní, či dovolanie žalovaného bolo podané v zákonom stanovenej lehote, musel vychádzať z právnej normy účinnej v čase nadobudnutia právoplatnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, t. j. z Občianskeho súdneho poriadku.

23. Podľa ustanovenia § 240 ods. 1 O. s. p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plynie táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

24. Dovolací súd konštatoval, že v predmetnej veci odvolací súd nevydal opravné uznesenie a preto lehota podľa ust. § 240 ods. 1 O. s. p. sa počíta podľa § 57 ods. 2 O. s. p.

25. Podľa ust. § 57 ods. 2 O. s. p. lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

26. Keďže lehota na podanie dovolania za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku bola stanovená do 1 mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, t. j. 13. 05. 2016, posledným dňom lehoty na podanie dovolania je 13. 06. 2016, ktorý pripadol na pracovný deň, a to pondelok.

27. Posledný deň lehoty na podanie dovolania - 13. 06. 2016 nemožno preklenúť výkladom, tak ako sa o to snaží žalovaný, pretože v tento deň bol stále účinný Občiansky súdny poriadok, Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) účinný nebol - tento sa stal účinným až od 01. 07. 2016, a preto je právne neudržateľné tvrdenie žalovaného, že dovoláciu lehotu je potrebné posúdiť v súlade s ust. § 427 ods. 1 C. s. p., keďže zákon č. 160/2015 Z. z. nadobudol účinnosť až po uplynutí dovolacej lehoty podľa Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. 06. 2016. V predmetnej veci totiž nenastal stav, že dovolacia lehota dňom nadobudnutia účinnosti C. s. p. ešte neuplynula a preto by sa použilo ustanovenie podľa ust. § 427 ods. 1 C. s. p..

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného podľa ust. § 447 písm. a/ C. s. p. odmietol, keďže bolo podané oneskorene.

29. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.